

CABINET AUDITOR FINANCIAR
NICA C. DUMITRU AUDITOR FINANCIAR
SI EXPERT CONTABIL
Membru al CAFR
Carnet nr.1788/2006

Nr.1/10.04.2020

RAPORTUL
auditorului intern privind activitatea desfasurata si opinia asupra
situatiilor financiare ale UNIVERSITĂȚII SPIRU HARET intocmite
pentru anul 2019

1. Domeniul sau aria de aplicabilitate

Misiunea de audit intern: Audit intern pe domeniul contabilitatii pentru anul 2019 si auditul intern de conformitate sau legalitate asupra situatiilor financiare ale **UNIVERSITATII SPIRU HARET** pentru anul 2019

2. Misiunea de audit intern

Perioada auditată: 01.01 – 31.12.2019;

Șef misiune: Auditor financiar Nica Dumitru;

3. Introducere

3.1. Misiunea este auditul intern pe domeniul contabilitatii pentru anul 2019 si auditul intern de conformitate sau legalitate asupra situațiilor financiare ale **UNIVERSITĂȚII SPIRU HARET** pe anul 2019, care trebuie depuse la ANAF Sector 3 până pe 30 aprilie 2020; **UNIVERSITATEA SPIRU HARET** a fost înființată și acreditată prin Legea nr. 443 din 5 iulie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 491 din 9 iulie 2002, care consfințește faptul că Universitatea Spiru Haret, acreditată, este „instituție de învățământ superior, persoană juridică de drept privat și de utilitate publică, parte a sistemului național de învățământ”. Universitatea are actualmente sediul social în Str. Ion Ghica nr. 13, București, Sector 3.

Rectorul Universității Spiru Haret, conf.univ.dr. Bondrea A. Aurelian este ordonator unic de credite și conduce activitatea Consiliului de administrație al Universității în plan economico-financiar și administrativ.

Conform specificatiilor din Carta Universitatii Spiru Haret actualizata in anul 2017, **Universitatea are în componență următoarele structuri:** 1)Senatul; 2)Consiliul de administrație; 3)Rector; 4)Birou consilieri rector; 5)Prorectori; 6)Facultăți, cu toate departamentele, comisiile și structurile prevăzute de legea educației naționale; 7)Institutul Central de Cercetare Științifică (ICCS); 8)Institutul de Formare și Cercetare în Educație; 9)Compartimentul de audit intern; 10)Colegii universitare pentru învățământ terțiar non-universitar; 11)ProBussines Center; 12)Premium Wellness Institute; 13)Premium Wellness Sport; 14)Arhivdepo; 15)Imunomedica Spiru Haret; 16)Direcții și departamente: 16.1)Direcția generală administrativă; 16.2)Direcția Economică (cu Serviciul Contabilitate și

Serviciul Financiar); 16.3) Direcția Resurse Umane; 16.4) Direcția IT; 16.5) Direcția Juridică și Contencios; 16.6) Direcția de Marketing, Comunicare și Relații Publice; 16.7) Direcția Secretariatului General; 16.8) Direcția pentru Managementul Calității (DMC); 16.9) Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic (DPPD); 17) Comisii: Comisia de Etică a Universității; 17.1) Comisia pentru învățământ și cercetare științifică; 17.2) Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității; 17.3) Comisia pentru audit; 17.4) Comisia pentru probleme studentești; 17.5) Comisia de avizare a propunerilor pentru concursuri și acordarea titlurilor academice; 17.6) Comisia pentru regulamente și incompatibilități; 18) alte structuri: a) Centre de formare profesională a resurselor umane; b) Centre de cercetare la nivelul facultăților; c) Centre tehnologice de suport pentru învățare și evaluare; d) Centrul de consiliere și orientare în carieră; e) Centrul de limbi străine; f) Centrul de relații internaționale și imagine academică (biroul ERASMUS; biroul studenți străini; centrul de resurse de informare și documentare (CRID); biroul Alumeni. g) alte structuri necesare funcționării instituției.

Mentionam ca societatea Imunomedica Spiru Haret SRL a fost lichidata pana la finalul anului 2017.

Potrivit Cartei Universității, Consiliul de Administrație are următoarele atribuții esențiale: a) asigură, sub conducerea rectorului sau a președintelui Fundației România de Măine, conducerea operativă a Universității și aplică deciziile strategice ale Senatului Universității; b) stabilește, în termeni operaționali, bugetul instituțional; c) aprobă execuția bugetară și bilanțul financiar-contabil anual, potrivit legii; d) aprobă operațiunile financiare care depășesc plafoanele stabilite de către fondatori, potrivit legii; e) urmărește și controlează modul de utilizare a resurselor financiare și materiale, în conformitate cu prioritățile Universității; f) decide cu privire la patrimoniul Universității, potrivit prevederilor legale; g) stabilește cuantumul taxei de școlarizare și al altor taxe, conform legii; h) hotărăște asupra salarizării personalului didactic și de cercetare, conform legislației în vigoare; i) organizează concurs pentru ocuparea postului de director general administrativ al Universității, conform legii; j) propune Senatului Universității asocierea la organizații neguvernamentale, înființarea de societăți, asociații, fundații și alte organizații, conform prevederilor legale în vigoare, cuantumul și structura capitalului, după caz, la patrimoniul, respectiv, la capitalul social al acestuia, precum și acordarea dreptului de administrare și folosință asupra activelor patrimoniale.

În ceea ce privește finanțarea și patrimoniul universității facem următoarele precizări:

Universitatea dispune, potrivit legii, de autonomie economico-financiară, având drept fundament proprietatea privată, garantată de Constituție.

În Universitate, ca instituție de învățământ superior particular, învățământul este cu taxă. Universitatea are autonomie deplină în stabilirea cuantumului taxelor și are obligația de a le comunica tuturor celor interesați, inclusiv pe site-ul instituției, potrivit legii. Cuantumul taxelor este stabilit de către Consiliul de Administrație și aprobat de către Senatul Universității, conform legii.

Sursele de finanțare a Universității sunt reprezentate de: a) sumele depuse de către fondatori; b) taxe de studii și alte taxe școlare; c) granturi și finanțări acordate pe bază de competiție, exploatarea rezultatelor cercetării, sponsorizări, donații și alte surse legal constituite; d) venituri din activități economice.

Universitatea are patrimoniu propriu, pe care îl gestionează conform legii. Patrimoniul Universității constă din patrimoniul inițial al fondatorilor, la care se adaugă patrimoniul dobândit ulterior, potrivit legii. Universitatea, pe durata existenței sale, dispune de patrimoniul pus la dispoziția sa, conform legii.

Universitatea este titulară a dreptului de proprietate ori a altor drepturi reale pe care le exercită asupra patrimoniului, potrivit legii. În patrimoniul Universității pot exista și drepturi de creanță, izvorâte din contracte, convenții sau hotărâri judecătorești, potrivit legii

Universitatea poate acorda, prin contract, dreptul de administrare și folosință asupra bunurilor patrimoniale societăților comerciale sau asociațiilor în care are calitatea de asociat sau acționar, cu aprobarea Consiliului de Administrație.

Toate deciziile privind patrimoniul Universității sunt luate de către Consiliul de Administrație, potrivit legii și Cartei Universității.

3.2. Baza legală a acestei misiuni o reprezintă următoarele acte normative și decizii:

- a) Actul adițional 1/21.10.2019 la Contractul de prestări servicii în domeniul auditului intern nr.510 din 17.05.2018 prin care auditor financiar Nica Dumitru va efectua această misiune în anul 2019;
- b) Legea nr. 162 din 6 iulie 2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative (art.65, alin.7), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 548 din 12.07.2017;
- c) Hotărârea Camerei Auditorilor Financieri din România (CAFR) nr. 111/6 decembrie 2017 privind adoptarea integrală a Normelor obligatorii din cadrul internațional de practici profesionale ale auditului intern, ediția 2017 (care cuprind: Principii fundamentale pentru practica profesională a auditului intern; Definiția auditului intern; Codul etic; Standardele internaționale pentru practica profesională a auditului intern), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 7/04.01.2018;
- d) Ghidul CAFR și AAIR (Asociația Auditorilor Interni din România) privind implementarea standardelor internaționale de audit intern, publicate în anul 2015;

3.3. Datele de identificare a misiunii de audit intern:

- Echipa de audit este compusă dintr-o singură persoană: auditor financiar Nica Dumitru;
- Activitatea auditată: domeniul contabilității și conținutul situațiilor financiare ale **UNIVERSITĂȚII SPIRU HARET.**;
- Durata misiunii de audit: 21.10.2019 -30.04.2019;
- Perioada auditată: 01.01 – 31.12.2019;

3.4. Compartimentele sau structurile auditate: Direcția Economică (cu Serviciul Contabilitate și Serviciul Financiar) din UNIVERSITATEA SPIRU HARET;

3.5. Sinteza recomandărilor misiunilor anterioare de audit intern și stadiul implementării lor: nu a fost cazul deoarece numirea auditorului s-a făcut în anul 2018 și aceasta e prima misiune de audit intern, iar alte misiuni anterioare nu au mai fost efectuate de auditor intern Nica Dumitru;

4. Precizarea obiectivelor

Obiectivele acestei misiuni de audit intern sunt următoarele:

- 4.1. Organizarea registrelor de contabilitate pentru a reflecta corect operațiunile legate de situațiile financiare pe 2019;**
- 4.2. Conducerea contabilității și a activității financiare în scopul finalizării la timp și corecte a situațiilor financiare pe 2019;**
- 4.3. Elaborarea bilanțului contabil, contului rezultatului exercițiului și a celorlalte anexe ce însoțesc situațiile financiare pe 2019;**
- 4.4. Organizarea sistemului de raportare a datelor financiar contabile către**

management și către instituțiile abilitate ale administrației publice;

4.5. Organizarea și efectuarea controlului intern și financiar propriu;

4.6. Fiabilitatea sistemului informatic financiar - contabil, organizarea și efectuarea arhivării documentelor financiar-contabile.

Obiectivele de audit prezentate în raportul de audit intern coincid cu cele înscrise în planul de audit pentru anul 2019 și sunt conforme cu Standardele internaționale de audit intern.

5. Elementele metodologice ale misiunii de audit intern

5.1. Cerințele de referință pe care le-am urmărit să le îndeplinim în mod cumulativ, în desfășurarea activității de audit intern, potrivit Normelor obligatorii emise de IIA Global au fost următoarele:

-Independența, apreciată ca inexistența oricăror impedimente care ar afecta judecarea cu totală obiectivitate a faptelor. Independența poate avea două forme: independența în fapt și cea în aparență. Independența trebuie menținută atât la nivel funcțional (libertate față de orice alte activități sau responsabilități în cadrul organizației), cât și la nivel organizațional (libertatea de exprimare, comunicare în condiții de totală obiectivitate);

-Obiectivitatea, înțeleasă ca o atitudine intelectuală neinfluențată, care permite auditorilor interni să își efectueze misiunile într-o manieră care demonstrează credința lor sinceră în rezultatele muncii lor și faptul că nu au făcut compromisuri privind calitatea. Obiectivitatea cere auditorilor interni să nu își subordoneze raționamentul profesional nici unui interes subiectiv legat de aspecte ale misiunii de audit intern;

-Asigurarea/oferirea de încredere în ceea ce privește gradul de control al operațiunilor;

-Îndrumarea pentru îmbunătățirea operațiunilor;

-Adăugarea de valoare/plus de valoare, în sensul în care activitatea de audit intern trebuie să ofere entității cât mai multe oportunități, ocazii pentru atingerea și îmbunătățirea obiectivelor sale, concretizate în îmbunătățirea sistemelor operaționale, reducerea expunerii la risc prin eficacitatea și eficiența proceselor de guvernare, managementul riscului și controlul.

5.2. Cerințele Codului etic al auditorilor interni pe care noi le-am urmărit în această misiune au fost următoarele:

-Integritate, care presupune concomitent din partea auditorului intern: a)onestitate; b)profesionalism; c)responsabilitate;

-Obiectivitate, care cere ca auditorul intern să nu-și lase afectat raționamentul profesional în colectarea, evaluarea și comunicarea informațiilor legate de realizarea obiectivelor misiunii;

-Confidențialitate, care solicită auditorului intern respectarea valorii și dreptului de proprietate asupra informațiilor pe care le primește și nefurnizarea de informații fără o aprobare corespunzătoare, decât în cazul în care există obligații legale sau profesionale;

-Competență, care impune auditorului intern să aplice cunoștințele, abilitățile și experiența necesare în desfășurarea auditului intern.

5.3. Metodologia, tehnicile și instrumentele de audit intern folosite în cadrul acestei misiuni au cuprins ca probe:

-Declarații - răspuns la interviuri și chestionare; discuții cu personalul cu răspunderi de conducere din departamentul contabilitate;

-Documentare - contracte, înregistrări contabile, alte documente suport;

-Fizice – vizite la fața locului unde erau dispuse resurse și active;

-Analitice – recalculări, comparații;

5.4. Documentele solicitate pentru această misiune de audit intern au fost următoarele:

- 1) Balanțele lunare de verificare pe 2019;
- 2) Registrele jurnal lunare pe 2019;
- 3) Fișele sintetice pe platitor de la fisc la final de an 2019;
- 4) Documente de inventariere pentru anul 2019 (decizie inventariere; proces verbal inventariere; confirmări de solduri cu furnizori, clienți, alți parteneri; liste de inventariere; registru inventar; valorificarea rezultatelor inventariere în contabilitate; modul de arhivare a documentelor financiar-contabile);
- 5) Documente contabile ce pot fi exportate sau listate din programul de contabilitate pentru anul 2019 (fișe cont - la conturile cu rulaje importante și cu solduri semnificative; registre de casa; jurnale de banca; jurnale de vanzări; jurnale de cumpărări; registru Carte mare; situații stocuri; fișe mijloace fixe; alte documente care se mai pot exporta din program);
- 6) State salarii inclusiv documentele ce atestă plata salariilor și a obligațiilor la bugete (extrase cont; OP-uri);
- 7) Situații înregistrate pe parcursul anului 2019 în REVISAL pentru salariații universității;
- 8) Declarații către fisc transmise (D112; D100; D300; D390; D394 și altele potrivit specificului activității din anul 2019);
- 9) Bilant și anexe la bilant depuse la fisc în 2019 pentru 2018 (declarație conform legii contabilității; raport administrator; note la bilant; proces verbal aprobare situații financiare în Consiliul de Administrație);
- 11) Bilanțul și anexele la bilant pentru depunere la fisc, pentru anul 2019 (declarație conform legii contabilității; raport administrator; proces verbal aprobare situații financiare în adunarea generală a fondatorilor);
- 12) Modificări la Carta Universității, dacă a fost cazul să fie făcute în 2019;
- 13) Modificări la Legea 443/2002 privind înființarea Universității Spiru Haret, dacă a fost cazul în 2019;
- 14) Procesele verbale ale ședințelor Consiliului de Administrație al Universității Spiru Haret legate de diferite decizii economice adoptate pe parcursul anului 2019.

- Prezentarea neconformității cu Standardele Internaționale de Audit Intern (nu a fost cazul).

După primele verificări ale informațiilor solicitate din documentele enumerate mai sus, am simțit nevoia solicitării următoarelor informații suplimentare:

- A) Documentele de inventariere pe anul 2019 (când sunt gata) și modul de valorificare în contabilitate a rezultatelor inventarierii;
- B) Fișa sintetică pe plătitor de la ANAF cu situația impozitelor și taxelor pe anul 2019;
- C) Declarațiile 300 și 394 pe anul 2019 pentru TVA;
- D) Confirmări de solduri de la furnizori, clienți, bănci și alți parteneri cu care s-a colaborat în 2019;
- E) Decizii ale Consiliului de Administrație al USH cu referire doar la aspectele economice sau contabile pe anul 2019;

F) Din examinarea balanței de verificare analitice a USH pe Decembrie 2019 (în varianta de la data de 16 martie 2020) am mai solicitat documente suplimentare (fișe de cont) sau explicații scrise referitoare la următoarele aspecte:

- 1) Componenta conturilor 231, 2621, 2622, 267 (care are un sold remarcabil de 5.008.865,91 lei), 401, 409, 4111, 426, 427, 4381, 4382, 461, 462, 471 (aici și scadențar), 472;
- 2) Lămurirea soldului contului 425-Avans salarii de 15.185 lei;
- 3) Dacă soldul debitor de 345,90 lei la contul 441-Impozit pe profit indică cu adevărat o plată în plus la acest impozit;
- 4) Clarificarea la contul 446 de ce rulajul în luna decembrie 2019 este de -337.986 lei;
- 5) Clarificarea sumei de 2.910,43 lei la contul 473 pentru că acesta nu trebuie să aibă sold la final de an;

- 6)Clarificarea soldului creditor de 40,46 lei la contul 5121.07.100;
- 7)Contul 5187-Dobânzi de încasat are un sold de 1.865.578,17 lei; de explicat ce reprezintă această sumă și din în ce se compune;
- 8)Din ce se compune soldul contului 532-Alte valori și listele de inventariere ale acestui cont;
- 9)Soldul contului 542-Avansuri de trezorerie se va duce la final de an în contul 461-Debitori diverși, și în luna ianuarie 2020 se va reveni cu suma în 542;
- 10)Contul 581 are un sold de 473,60 lei; recomandăm să fie închis, nu trebuie să aibă sold;
- 11)Între rulajul creditor al contului 302 (care este de 345.764,61 lei) și total cheltuieli ale contului 602 (care sunt de 352.560,89 lei) este o diferență de 6.796,28 lei; de explicat diferența, că în mod normal sumele ar trebui să fie egale;
- 12)Între rulajul creditor al contului 303 (care este de 505.099,75 lei) și total cheltuieli ale contului 603 (care sunt de 497.464,04 lei) este o diferență de 7.635,71 lei; de explicat cauza diferenței, că în mod normal sumele ar trebui să fie egale;
- 13)La contul 635 avem un rulaj negativ în luna decembrie de -110.424 lei; de explicat de unde provine acest rulaj negativ;
- 14)La contul 65881000 (cheltuieli judecătorești) avem un rulaj negativ pe tot anul 2019 de -12.418,24 lei; de explicat de unde provine acest rulaj negativ;
- 15)Ce reprezintă soldurile creditoare de la conturile sintetic și analitice la 472-Venituri în avans, în sumă totală de 377.882,61 lei? Sunt legate de proiecte europene sau ce anume?
- 16)Dacă soldul creditor al contului 475-Subvenții pentru investiții, în sumă totală de 15.460,66 lei este legate de proiecte europene pentru partea neamortizată din imobilizările achiziționate prin proiecte cu finanțare europeană;
- 17)Pentru contul 701- venituri din vânzare producție, ar trebui să găsim în balanță conturile 345-Produse finite și contul 711; care ar fi explicația de nu apar și celelalte două conturi;
- 18)În luna decembrie 2019 avem în balanță și impozit pe venit și impozit pe profit; de când s-a trecut de la un impozit la altul sau care este explicația prezenței celor două tipuri de cheltuieli cu aceste două impozite;
- 19)La contul 2111.05.01.00 este un sold creditor de 614.297,65 lei care este nefiresc (trebuie să fie sold debitor); care este explicația acestui sold;
- 20)Care este stadiul sau perspectivele soluționării debitorilor de la contul sintetic și analiticele corespunzătoare de la 461-Debitori diverși, în condițiile în care unele debite se referă la anumite contracte (probabil proiecte europene sau alte contracte) și valoarea totală este foarte mare, adică 48.687.240,65 lei;
- 21)Trebuie văzut ce sunt cu atenționările din unele recipise la declarația 112 și trebuie corectate să nu mai apară ulterior, chiar dacă nu există erori de validare;
- 22)Așteptăm clarificări și la restul problemelor din lista inițială de solicitare de informații.
- În urma primirii clarificărilor, am constatat că majoritatea covârșitoare a problemelor semnalate au fost corectate sau lămurite după caz, rămânând câteva în atenție de rezolvat în perioada următoare, conform recomandărilor care le-am prezentat la finalul raportului.

Aspecte de evidențiat pe ultima parte a misiunii de audit intern

1)Un prim aspect ce dorim să îl semnalăm se referă la neregula comisă de fostul prorector Ionescu Eduard, care este suspectat și cercetat, împreună cu alte câteva cadre didactice, de acțiuni contrare codului etic universitar în relațiile cu unii studenți și masteranzi în ceea ce privește susținerea unor examene, întocmirea și susținerea unor lucrări de licență și disertație, în urma faptului că, în cursul lunii decembrie 2019 o echipă a DIICOT a descins în câteva

locații ale universității pentru colectarea de probe legate de aceste presupuse fraude și nereguli. Ca urmare a acestei acțiuni a DIICOT, intens și părtinitor mediatizată prin toate mass-media, în perioada ce a urmat, imaginea universității a fost profund afectată. Mai mulți studenți și masteranzi au cerut să se retragă și să nu mai urmeze studiile în cadrul universității Spiru Haret.

2) Un al doilea aspect ar fi acela că misiunea noastră de audit intern pe partea ei finală a fost puțin afectată, începând cu prima decadă a lunii martie 2020, de declanșarea și în România și în București a pandemiei de coronavirus, care s-a soldat, printre altele cu măsuri de interdicere a deplasării la sediul universității, a auditorului intern și comunicarea doar pe internet cu persoanele de la contabilitate, fapt ce a creat dificultăți în transmiterea, în format electronic a unor documente contabile finalizate în această perioadă și în aprofundarea verificării unor documente contabile.

Totodată această pandemie a reprezentat și începutul declanșării unei crize economice, care a început să afecteze și activitatea universității unor structuri din cadrul Universității.

Astfel deciziile guvernamentale pe linie de învățământ universitar (pe care și universitatea noastră le respectă) au vizat și continuă să vizeze desfășurarea activității didactice exclusiv on-line, în care cadrele didactice interacționează cu studenții și masteranzii exclusiv prin intermediul platformei informatice. Consecințele pe plan financiar ale acestei pandemii și crize economice au început să se resimtă deja prin faptul că unii studenți și masteranzi nu mai pot plăti rata a treia la taxa de școlarizare, confruntându-se cu dificultăți financiare generate de pierderea locurilor de muncă și trecerea unora dintre ei care și lucrau, în șomaj tehnic.

Estimăm că prelungirea pandemiei și a crizei economice însoțitoare va crea probleme și Universității în ceea ce privește continuitatea activității sale, fapt ce va necesita reanalizarea și reconsiderarea tuturor formelor de învățământ universitar și preuniversitar pe care le derulează și, implicit, a încadrării cu personal didactic și de alte categorii și a redistribuirii celorlalte spații și resurse materiale de care dispune în prezent universitatea.

6. Constatările auditorului intern

În ordinea obiectivelor din programul misiunii de audit intern, constatările noastre au vizat domeniile majore și aspectele enumerate în continuare:

6.1. Organizarea registrelor de contabilitate pentru a reflecta situațiile financiare pe 2019;

Registrele contabile obligatorii ale universității (registrul jurnal, registrul inventar și cartea mare) au fost ținute pentru anul 2019 în sistem electronic, cu ajutorul programului informatic de contabilitate intitulat FCRET.EXE, program care deține licență și este actualizat periodic, conform cerințelor în continuă schimbare de ordin contabil și fiscal și clauzelor contractuale stabilite la cumpărare. Totuși programul nu permite și arhivarea electronică a documentelor contabile (fapt pentru care trebuie păstrate în formă listată) și mai prezintă unele inconsecvențe de reflectare (de exemplu corespondența solduri conturi analitice - conturi sintetice corespunzătoare); în anii anteriori dar și în urma misiunii noastre de audit intern pentru anul 2018 s-a încercat achiziționarea altor programe informatice de contabilitate de la firme în domeniu de renume (SIVICO, ORACLE) sau adaptarea la necesitățile proprii ale unor programe mai flexibile (ex: SPECTRA), însă încercările nu au avut rezultatele așteptate. Menționăm ca dificultatea în a alege un program informatic de contabilitate nou constă în faptul că se lucrează pe multiple centre de cost pentru care se întocmesc balante de verificare separate. Majoritatea programelor informatice de contabilitate nu au module pentru agregarea mai multor balante de verificare.

6.2. Conducerea contabilității și a activității financiare în scopul finalizării la timp și corecte a situațiilor financiare pe 2019;

Contabilitatea universității a fost desfășurată și în anul 2019 conform Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 3103/2017 din 24 noiembrie 2017 privind aprobarea Reglementărilor contabile pentru persoanele juridice fără scop patrimonial, Ordonanței Guvernului nr. 26 din 30 ianuarie 2000 cu privire la asociații și fundații, Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, valabilă pentru anul 2019. Datorită unei activități intense și tenace a personalului din structura de contabilitate (chiar dacă numeric s-a mai redus și, în plus de aceasta, din a doua decadă a lunii martie 2020, din cauza pandemiei de coronavirus, personalul așa redus a trebuit să vină la serviciu prin rotație) și controlului intern și financiar de către consiliul de administrație și directorul economic al universității asupra întregii activități de contabilitate, s-a reușit finalizarea la timp și în bune condițiuni a situațiilor financiare pe anul 2019, la acest proces contribuind și auditorul financiar extern, care a efectuat verificări și pe parcursul anului, nu doar după încheierea acestuia;

6.3. Elaborarea bilanțului contabil, contului de rezultat patrimonial și a celorlalte anexe ce însoțesc situațiile financiare pe 2019;

La momentul finalizării misiunii noastre de audit intern, Direcția contabilitate (cu cele două secții din subordine: secția contabilitate și secția financiară) a reușit să dea o primă formă finală, înainte de aprobare în Consiliul de administrație, a situațiilor financiare pe anul 2019, situații pe care le-am verificat și noi, sub toate aspectele semnificative, și reflectă fidel poziția și performanța financiară a universității.

Situațiile financiare ale universității pe anul 2019 se compun din: 1) bilanțul; 2) cont de rezultat patrimonial; 3) un sumar al politicilor contabile semnificative și alte note explicative.

Prezentăm mai jos în sinteză un extras din bilanț, contul de rezultat patrimonial și bilanța sintetică de verificare pe luna decembrie 2019.

Componentele bilanțului:

- lei -

INDICATORI	2018	2019	2019/2018 (%)
ACTIVE IMOBILIZATE – TOTAL	314.128.621	360.305.612	69%
I.IMOBILIZĂRI NECORPORALE	591.479	408.623	69%
I.A. IMOBILIZĂRI NECORPORALE pentru activitățile fără scop patrimonial;	591.479	408.623	69%
I.B. IMOBILIZĂRI NECORPORALE pentru activitățile economice;	-	-	-
B.IMOBILIZĂRI CORPORALE	261.412.279	302.816.723	116%
I.A. IMOBILIZĂRI CORPORALE pentru activitățile fără scop patrimonial;	261.324.211	302.813.138	116%
I.B. IMOBILIZĂRI CORPORALE pentru activitățile economice;	88.068	3.585	4%
C.IMOBILIZĂRI FINANCIARE	52.124.863	57.080.266	110%

Din situația activelor imobilizate reține atenția creșterea imobilizărilor corporale cu 16%, a celor financiare cu 10%, în timp ce imobilizările necorporale au înregistrat o reducere cu 31%, în 2019 față de 2018.

- lei -

INDICATORI	2018	2019	2019/2018 (%)
ACTIVE CIRCULANTE – TOTAL	261.683.169	192.739.375	74%
A.STOCURI	703.040	203.468	29%
B.CREANȚE	77.658.175	52.142.851	67%
C.INVESTIȚII PE TERMEN SCURT	48.228	48.228	100%
D.CASA ȘI CONTURI LA BĂNCI	183.273.726	140.344.828	77%

Din situația activelor circulante atrage atenția reducerea stocurilor cu 71%, a creanțelor cu 33%, în timp ce investițiile pe termen scurt s-au menținut la același nivel, iar casa și conturile la bănci au înregistrat o reducere cu 23%, în 2019 față de 2018.

Se impune monitorizarea cu atenție în viitor a stocurilor, în sensul menținerii lor la nivelul solicitat de activitățile educaționale și economice ale universității. De asemenea pentru creanțe este remarcabil faptul că acestea s-au redus cu 33% față de anul 2018. În schimb s-au redus casa și banca cu 23%, ceea ce nu este o evoluție tocmai pozitivă.

INDICATORI	2018	2019	2019/2018 (%)
CHELTUIELI ÎN AVANS	25.696	21.056	82%
DATORII: SUME CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ PÂNĂ LA 1 AN	9.730.742	10.900.985	112%
DATORII: SUME CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ MAI MARE DE 1 AN	-	-	-
PROVIZIOANE	-	-	-
VENITURI ÎN AVANS	10.784.819	4.992.483	46%

Din situația datoriilor se poate evidenția ca un fapt deosebit de pozitiv absența datoriilor pe termen lung și ca un fapt mai puțin plăcut că s-au majorat cu 12% datoriile pe termen scurt. În schimb se poate remarca o reducere a cheltuielilor în avans cu 18% (care vor fi trecute ulterior și în mod treptat pe cheltuieli efective) și cu 54% a veniturilor în avans (care vor fi trecute ulterior și în mod treptat pe venituri efective) în 2019 față de 2018. Este de asemenea pozitiv faptul că valoarea veniturilor în avans depășește cu circa 4.971.427 lei pe cea a cheltuielilor în avans la finele anului 2019.

Explicație	2018	2019	2019/2018 (%)
Capital și rezerve	16.876.794	16.876.794	100%
Capital	-	-	-
Rezerve din reevaluare	16.876.794	16.876.794	100%
Rezerve	-	-	-
Rezultat reportat din activități fără scop patrimonial (excedent)	561.921.068	542.743.053	97%
Rezultat reportat din activități economice (pierdere)	6.223.251	5.874.302	94%
Rezultatul exercițiului din activități fără scop patrimonial (deficit)	-14.452.614	-17.255.882	119%
Rezultatul exercițiului din activități economice (profit/pierdere)	355.079	1.153.081	325%
Repartizarea excedentului	-	-	-
Repartizarea profitului	-	-	-
Capitaluri proprii total	555.321.925	537.172.575	97%
Alte fonduri privind activitățile fără scop patrimonial	-	-	-
Patrimoniul privat	-	-	-
Capitaluri total	555.321.925	537.172.575	97%

Din situația capitalurilor proprii se remarcă următoarele aspecte: a) menținerea la același nivel a capitalului și rezervelor din reevaluare în 2019 față de 2018; b) reducerea excedentului din rezultatul reportat aferent activităților fără scop patrimonial cu 3% în 2019 față de 2018; c) reducerea pierderii din rezultatul reportat aferent activităților economice cu 6% în 2019 față de 2018; d) creșterea deficitului din activități fără scop patrimonial cu 19% în 2019 față de 2018; e) majorarea de 3,25 ori a profitului din activitatea economică în 2019 față de 2018 (ceea ce reprezintă un aspect deosebit de pozitiv și de remarcant); f) reducerea pe ansamblu a capitalurilor proprii cu 3% în 2019 față de 2018, datorită aproape exclusiv înregistrării de deficit mai mare în 2019 față de 2018 la activitatea fără scop patrimonial.

Din contul de rezultat patrimonial prezentăm mai întâi veniturile și cheltuielile din activitățile fără scop patrimonial.

Denumire indicatori	2018	2019	2019/2018 (%)
Venituri din cotizația membrilor, contribuțiile bănești și în natură ale membrilor și simpatizanților, din cote-părți potrivit statutului (ct.731)	-	-	-
Venituri din taxele de înregistrare stabilite potrivit legislației în vigoare (ct.732)	-	-	-
Venituri din donații (ct.7331)	-	-	-
Venituri din sumele sau bunurile primite prin sponsorizare (ct.7332)	1.399	-	-
Venituri din ajutoare (ct.7333)	-	-	-
Venituri din dobânzi obținute din plasarea disponibilităților rezultate din activitățile fără scop patrimonial (ct.7341)	6.613.069	4.670.325	71%
Venituri din dividende obținute din plasarea disponibilităților rezultate din activitățile fără scop patrimonial (ct.7342)	1.646.539	577.864	35%
Venituri din diferențele de curs valutar rezultate din activitățile fără scop patrimonial (ct.7343)	258.471	564.611	218%
Venituri financiare din ajustări pentru pierderi de valoare (ct.7344)	-	-	-
Alte venituri de natură financiară (ct.7348)	-	-	-
Venituri pentru care se datorează impozit pe spectacole (ct.735)	-	-	-
Venituri din subvenții de exploatare (ct.736)	-	-	-
Venituri din acțiuni ocazionale, utilizate în scop social sau profesional, potrivit statutului de organizare și funcționare (ct.737)	-	-	-
Venituri din despăgubiri (ct.7381)	-	-	-
Venituri din subvenții pentru investiții (ct.7382)	4.280.571	5.852.754	137%
Venituri rezultate din vânzarea activelor corporale/necorporale (ct.7383)	8.855.620	2.864.873	32%
Venituri din provizioane și ajustări pentru depreciere privind activitatea de exploatare (ct.7384)	-	-	-
Venituri din reevaluarea activelor corporale (ct.7385)	-	-	-
-Venituri obținute din vize, taxe și penalități sportive sau din participarea la competiții sau demonstrații sportive (ct.7386)	-	-	-

Venituri obținute din reclamă și publicitate, potrivit legislației în vigoare (ct.7387)	-	-	-
Alte venituri din activitățile fără scop patrimonial (ct.7388)	36.886.602	44.760.368	121%
TOTAL VENITURI DIN ACTIVITĂȚI FĂRĂ SCOP PATRIMONIAL	58.542.471	59.290.795	101%

Din **situația veniturilor fără scop patrimonial** se remarcă următoarele aspecte, atât pozitive cât și negative: a) creșterea pe ansamblu a veniturilor totale fără scop patrimonial cu 1% în 2019 față de 2018; b) scăderea foarte mare a veniturilor din dividendele obținute din plasarea disponibilităților rezultate din activitățile fără scop patrimonial (cu 65% în 2019 față de 2018); c) scăderea foarte mare a veniturilor din dobânzi obținute din plasarea disponibilităților rezultate din activitățile fără scop patrimonial (cu 29% în 2019 față de 2018); d) creșterea foarte importantă a veniturilor din subvenții pentru investiții (din proiecte cu finanțare europeană) cu 37% în 2019 față de 2018; e) reducerea importantă a veniturilor rezultate din vânzarea activelor corporale și necorporale, cu 68% în 2019 față de 2018; f) creșterea deosebită a veniturilor din diferențele de curs valutar rezultate din activitățile fără scop patrimonial, de 2,8 ori în 2019 față de 2018;

Indicatori	2018	2019	2019/2018 (%)
Cheltuieli privind stocurile (ct.601+602+603+604+605+606+608-609)	3.013.157	4.167.387	138%
Cheltuieli cu servicii executate de terți (ct.611+612+613+614+615)	1.077.070	3.099.630	288%
Cheltuieli cu alte servicii executate de terți (ct.621+622+623+624+625+626+627+628)	12.896.927	16.312.333	126%
Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate (ct.635)	1.653.400	1.059.288	64%
Cheltuieli cu personalul (ct.641+642+645+646)	39.241.046	42.144.545	107%
Alte cheltuieli de exploatare (ct.652+653+654+655+656+657+658)	6.509.154	1.242.258	19%
Cheltuieli financiare (ct.663+664+665+666+667+668)	196.314	185.779	95%
Cheltuieli cu amortizările, provizioanele și ajustările pentru depreciere sau pierdere de valoare (ct.681+686)	8.408.017	8.335.457	99%
TOTAL CHELTUIELI DIN ACTIVITĂȚI FĂRĂ SCOP PATRIMONIAL	72.995.085	76.546.677	105%

Din **situația cheltuielilor fără scop patrimonial** se remarcă următoarele aspecte: a) pe ansamblu cheltuielile pentru activități fără scop patrimonial au crescut cu 5% în 2019 față de 2018; b) creșterile extrem de mari s-au înregistrat la cheltuielile cu servicii executate de terți, care au sporit cu 188% în 2019 față de 2018; c) creșteri mari au cunoscut cheltuielile cu alte servicii executate de terți, care s-au majorat cu 26% în 2019 față de 2018; d) creșteri mari au cunoscut și cheltuielile privind stocurile, care s-au majorat cu 38% în 2019 față de 2018; e) o creștere modestă au cunoscut cheltuielile cu personalul, care s-au majorat doar cu 7% în 2019 față de 2018; f) reduceri drastice au cunoscut categoria alte cheltuieli de exploatare, care s-au micșorat cu 81% în 2019 față de 2018; g) reduceri s-au înregistrat la alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate cu 36% în 2019 față de 2018; h) cheltuielile cu amortizările, provizioanele și ajustările pentru depreciere sau pierdere de valoare s-au diminuat și ele cu 1% în 2019 față de 2018; i) cheltuielile financiare s-au redus cu 5% în 2019 față de 2018;

Exercițiul economico- financiar pe 2019 la partea de activitate fără scop patrimonial s-a încheiat cu un rezultat negativ (deficit) de 17.255.882 lei, în creștere cu 19% față de deficitul

înregistrată în anul 2018, când a fost de 14.452.614 lei.

Din contul de rezultat patrimonial prezentăm **partea referitoare la veniturile și cheltuielile din activitățile economice.**

Denumire indicatori	2018	2019	2019/2018 (%)
Cifra de afaceri netă (ct.701+702+703+704+705+706+707+708-709+7411)	1.410.294	2.073.852	143%
Venituri aferente costului producției (ct.711+712)	-	-	-
Venituri din producția de imobilizări (ct.721+722)	-	-	-
Venituri din reevaluarea imobilizărilor corporale (ct.755)	-	-	-
Venituri din subvenții de exploatare (ct.7412+7413+7414+7415+7416+7417+7419)	-	-	-
Alte venituri din exploatare (ct.754+758)	5.393	-	-
Venituri financiare (ct.7418+761+762+764+765+766+767+768+786)	34.333	-	-
Venituri din provizioane și ajustări pentru depreciere sau pierdere de valoare (ct.781)	-	-	-
TOTAL VENITURI DIN ACTIVITĂȚI ECONOMICE	1.450.020	2.073.852	143%

Din **situația veniturilor din activități economice** se observă următoarele aspecte: a) remarca cea mai importantă este aceea că veniturile din activități economice, pe ansamblul lor, au crescut cu 43% în 2019 față de 2018, ceea ce reprezintă un aspect deosebit de pozitiv; b) cea mai pronunțată creștere a cunoscut-o cifra de afaceri netă, care s-a majorat cu 43% în 2019 față de 2018; c) nu s-au mai înregistrat alte tipuri de venituri din activități economice în afara celor circumscrise cifrei de afaceri.

Indicatori	2018	2019	2019/2018 (%)
Cheltuieli privind stocurile (ct.601+602+603+604+605+606+608-609)	63.248	10.834	17%
Cheltuieli privind prestațiile externe (ct.611+612+613+614+615)	28.469	2.756	10%
Cheltuieli cu alte servicii executate de terți (ct.621+622+623+624+625+626+627+628)	351.142	90.883	26%
Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate (ct.635)	-	2.427	-
Cheltuieli cu personalul (ct.641+642+645+646)	469.727	195.581	42%
Alte cheltuieli de exploatare (ct.652+653+654+655+656+657+658)	-	1.501	-
Cheltuieli financiare (ct.663+664+665+666+667+668)	-	-	-
Cheltuieli cu amortizările, provizioanele și ajustările pentru depreciere sau pierdere de valoare (ct.681+686)	147.168	50.826	35%
Cheltuieli cu impozitul pe profit și alte impozite (ct.691+698)	35.187	565.963	16,08 ori
Cheltuieli cu impozitul specific unor activități (ct.695)	-	-	-
TOTAL CHELTUIELI PRIVIND ACTIVITĂȚI ECONOMICE	1.094.941	920.771	84%

Din **situația cheltuielilor aferente activităților economice** se remarcă o serie de aspecte

pozitive: a) pe ansamblu cheltuielile referitoare la activitățile economice au cunoscut o diminuare cu 16% în 2019 față de 2018; b) s-au înregistrat reduceri drastice de cheltuieli cu prestații externe, cu 90% în 2019 față de 2018; c) cheltuielile privind stocurile au cunoscut și ele o reducere foarte mare cu 83% în 2019 față de 2018; d) cheltuielile cu alte servicii executate de terți au înregistrat o reducere cu 74% în 2019 față de 2018. e) cheltuielile cu personalul s-au diminuat cu 54% în 2019 față de 2018; f) cheltuieli cu amortizările, provizioanele și ajustările pentru depreciere sau pierdere de valoare s-au diminuat și ele cu 65% în 2019 față de 2018; g) cheltuielile cu impozitul pe profit și alte impozite au crescut de 16 ori în 2019 față de 2018; h) s-au mai înregistrat cheltuieli foarte modeste ca valoare la categoriile alte impozite, taxe și vărsăminte efectuate și la alte cheltuieli de exploatare.

Exercițiul economico - financiar pe 2019 pentru partea de activitate economică s-a încheiat cu un rezultat pozitiv constând în profit în valoare de 1.153.081 lei, o situație remarcabilă față de anul 2018, când s-a înregistrat un profit mult mai mic de 355.079 lei.

Exercițiul economico- financiar pe 2019 pentru ambele activități (fără scop patrimonial și din activități economice) s-a încheiat cu un rezultat de ansamblu, negativ (deficit), de o valoare din păcate mai mare (cu 2.005.266 lei) în 2019 (când deficitul a fost de 16.102.801 lei) față de 2018 (când deficitul a fost de 14.097.535 lei).

6.4. Organizarea sistemului de raportare a datelor financiar contabile către management și către instituțiile abilitate ale administrației publice;

Direcția contabilitate și-a organizat astfel activitatea încât, sub bagheta consiliului de administrație, a rectorului și directorului economic, a reușit să întocmească și să depună toate declarațiile fiscale (D112; D101; D300; D390, D394), în sistem on-line la termenele stabilite prin reglementări, iar dacă au survenit anumite modificări, au fost depuse declarații rectificative. Nu s-a reușit, până la momentul finalizării auditului crearea spațiului privat și solicitarea unei fișe sintetice pe plătitor de la ANAF Sector 3, pentru a vedea situația constituirii și achitării obligațiilor la bugetele statului (centrale și locale), așa cum rezultă din declarațiile depuse și plățile efectuate dar procesate și prezentate de autoritatea fiscală în domeniu la care este arondată universitatea.

6.5. Organizarea și efectuarea controlului intern și financiar propriu;

În activitățile de control efectuate de consiliul de administrație, de rector și de structurile interne, de persoanele desemnate ca șefi de compartimente, cel mai des întâlnite proceduri au fost următoarele:

1.Proceduri de autorizare și aprobare

Practica în domeniu solicită proceduri eficiente pentru aprobarea și autorizarea tranzacțiilor. Spre exemplu, la retragerea de numerar dintr-un cont bancar, cel puțin două semnături și autorizări sunt necesare: una este a persoanei care operează tranzacția și cealaltă a persoanei care autorizează tranzacția și care, în mod normal, ar trebui să verifice dacă tranzacția îndeplinește toate condițiile pentru a fi autorizată (spre exemplu: dacă este documentată corespunzător). Casierul nu va elibera numerarul până la primirea dispoziției de plată autorizată corespunzător.

2.Separarea îndatoririlor sau sarcinilor

Teoria și practica în acest domeniu spune că o singură persoană este bine să nu cumuleze două din următoarele tipuri de sarcini: autorizare, procesare, înregistrare, revizuire. Aceasta deoarece riscul de comitere a unor neregularități sau de nedetectare a lor este mult mai mare. Spre exemplu: dacă o singură persoană este responsabilă cu întocmirea statelor de salarii în funcție de fișele de pontaj, cu calculul salariilor și cu plata lor, riscul de fraudă este mai mare, persoana respectivă putând să majoreze salariile declarate și înregistrate în contabilitatea firmei și să își plătească diferența în propriul cont bancar, fraudă fiind greu de detectat.

3.Controale privind accesul la resurse și înregistrări

Practica în acest domeniu constă în utilizarea unor parole pentru fiecare persoană în funcție de nivelul de acces la care are dreptul, dar și în utilizarea unor carduri care restricționează accesul fizic în anumite spații sau zone. Doar repartizarea parolilor nu este suficientă, entitatea trebuind să se asigure că acestea sunt sigure (spre exemplu, suficient de complexe pentru a nu putea fi ghicite), sunt schimbate periodic (anumite entități au o politică de a le schimba o dată la 3 luni, spre exemplu) și persoanele neautorizate nu pot intra în posesia lor.

4.Verificări și revizuiți ale operațiilor, proceselor și activităților

Potrivit teoriei și practicii în acest domeniu, aceste acțiuni constau în controlul tranzacțiilor sau înregistrări pentru a se asigura că sunt corecte (corect reflectate, înregistrate, îndeplinite etc.).

5.Reconcilieri

Reconcilierea, ca activitate de control, constă, printre altele, în compararea unor indicatori cu alții cu care se estimează că au legătură. Spre exemplu, putem reconcilia cheltuielile cu salariile cu cheltuielile generate de contribuțiile sociale, existând probabilitatea de a detecta anumite omisiuni de înregistrare sau erori de calcul în cazul unor relații neobișnuite. Se pot reconcilia atât indicatori financiari, cât și cei nefinanciari. Spre exemplu, verificând numărul de ore lucrate pe categorii de personal cu cheltuielile salariale sau cu rezultatele obținute, putem identifica anumite fraude de natură salarială.

6.Protecția activelor

Potrivit acestei cerințe, toate activele trebuie protejate împotriva furtului sau a altor evenimente ce le poate afecta valoarea. Spre exemplu, fiecare activ este dat în gestiune unei persoane care răspunde pentru el. Inventarierea periodică sunt un alt exemplu de astfel de activitate de control.

7.Oricare alte forme care vin să susțină activitatea de control intern.

În practica din acest domeniu, sistemul de control intern, oricât ar fi de bine proiectat și implementat, nu este infailibil. Aceasta deoarece are limitări inerente, cauzate de factori, cum ar fi: a) raționamentul uman în luarea de decizii poate fi eronat și, ca atare, deficiențele controlului intern pot apărea din cauza erorii umane. Eroarea umană poate apărea la proiectarea unui control sau la modul în care o activitate de control este efectuată; b) posibilitatea ca două sau mai multe persoane să lucreze împreună pentru a evita controalele; c) poziția favorizată pe care o are conducerea pentru a eluda controlul intern prin evitarea controalelor implementate.

Organizarea și desfășurarea controlului intern la UNIVERSITATEA SPIRU HARET.

În cadrul universității, **controlul intern a permis asigurarea:**

- conformității cu legislația în vigoare, astfel încât universitatea nu a fost sancționată pentru abateri la legislația contabilă sau la cea fiscală în cursul exercițiului;
- aplicării deciziilor luate de conducerea universității;
- bunei funcționări a activității interne a universității;
- fiabilității informațiilor financiare astfel încât acestea au putut servi eficient actului de management;
- eficacității operațiunilor desfășurate;
- utilizării eficiente a resurselor;
- prevenirii și controlul riscurilor de a nu se atinge obiectivele fixate etc.

Procedurile de control intern ale UNIVERSITATEA SPIRU HARET au avut ca obiectiv următoarele:

- înscrierea activității universității și a comportamentului personalului în cadrul definit de legislația aplicabilă, valorile, normele și regulile interne ale entității noastre educaționale;
- reflectarea corectă de către informațiile contabile, financiare și de gestiune comunicate a activității și situației financiare a universității.

Controlul intern a fost exercitat prin intermediul unei funcții nominalizate prin decizia Președintelui Consiliului de Administrație.

Un alt domeniu în care a fost prezent controlul intern a vizat conformarea la legislația privind cercetarea științifică, dreptul de proprietate intelectuală, mărcile și emblemele.

Controlul intern la universitate s-a derulat pe tot fluxul operațiilor efectuate. A existat viza controlului intern pentru angajarea cheltuielilor incluse în Bugetul de Venituri și Cheltuieli aprobat pentru anul 2019. Pe durata derulării efective a proceselor, controlul intern a intervenit ori de câte ori erau operațiuni care intrau în aria sa de responsabilitate. Aceasta a permis ca principalele obiective ale universității privind costurile legate de activitatea fără scop patrimonial și de activitatea economică să fie realizate.

Se poate spune că pentru desfasurarea procesului educational in conditii bune, **UNIVERSITATEA SPIRU HARET** a colaborat cu entitățile membre considerate părți afiliate (Mass Media România de Mâine; Premium Wellness Institute; Premium Wellness Sport; ArhivDepo, Asociația "Societatea Națională Spiru Haret pentru Educație, Știință și Cultură"). Aceasta a permis respectarea dezideratelor fundamentale ale Fundației România de Mâine, de a oferi accesul la învățământ superior tuturor categoriilor sociale.

În domeniul protecției mediului controlul intern a reușit prin derularea procedurilor sale specifice respectarea strictă a legislației de mediu și păstrarea pe o treaptă de încredere ridicată concretizată prin exigențe minimale de monitorizare.

Atunci când se consideră necesar și în cadrul universității se mai utilizează controlul inopinat și alte modalități care nu țin de cele 6 procedee enumerate mai sus.

O componentă de seamă a controlului intern o reprezintă inventarierea activelor, datoriilor și capitalurilor proprii. Această operațiune s-a derulat în baza deciziei de inventariere, a legii contabilității nr. 82/1991, cu modificările ulterioare și a Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 2861/2009 referitor la inventariere.

Au existat proceduri riguroase privind inventarierea în cadrul **UNIVERSITATEA SPIRU HARET**. Aceste proceduri au permis evitarea pierderilor în condițiile unei dispersări teritoriale extinse a gestiunilor în București și în teritoriu (la Craiova, Constanța, Brașov, Câmpulung Muscel). Cu ocazia închiderii unei părți din sediile secundare s-a dovedit că procedurile de inventariere au fost adecvate și au asigurat folosirea eficientă a resurselor. Raportul Comisiei centrale de Inventariere aprobat de Președintele Consiliului de Administrație a dovedit această afirmație.

Riscuri identificate în activitatea de control intern

Cel mai mare risc financiar îl reprezintă finalizarea problemelor și litigiilor generate de proiectele europene trecute sau în curs de implementare, cu anumite probleme financiare nerezolvate încă, din următoarele puncte de vedere: 1) al decontării corecte și complete a cheltuielilor de la autoritățile de management; 2) al finalizării în avantajul universității a litigiilor cu autoritățile de management (cu care procesele în instanță nu s-au finalizat încă) privind sumele pe care le mai are de recuperat de la aceste autorități; 3) al reglării tuturor aspectelor financiare cu diverși parteneri în proiectele europene încheiate, care nu și-au reglat încă complet problemele financiare (sume de restituit) cu universitatea, ca lider de parteneriat în asemenea proiecte și cu autoritățile de management; 4) al stabilirii cu precizie a persoanelor implicate în proiect, de la care mai trebuie recuperate sume de bani pentru cheltuieli declarate în final neeligibile (în urma finalizării proceselor cu autoritățile de management) și întreprinderea acțiunilor pentru recuperarea acestor sume; 5) al reglării contabile până la capăt al tuturor aspectelor rămase de clarificat la unele proiecte.

O altă problemă care trebuie soluționată și apoi urmărită sistematic în viitor, la zi este cea a relației universității cu autoritatea fiscală a Sectorului 3, în sensul depunerii la timp și corect a tuturor declarațiilor fiscale obligatorii, recurgerii în cât mai puține situații la declarații rectificative, realizarea periodică a punctajului dintre fisc și universitate privind concordanța

dintre sumele declarate la plată și cele recunoscute de fisc ca fiind aceleași și corecte, pentru ca să nu mai apară cheltuieli nedorite sub formă de amenzi, penalități sau dobânzi de întârziere în plata unor impozite, taxe sau contribuții.

O a treia problemă pe care o semnalăm legată de controlul intern se referă la unele lacune ale programului informatic de contabilitate, care nu permite încă: 1) exportul, circulația și arhivarea documentelor contabile de sinteză și de gestiune (fiind nevoie de listarea acestora pentru studiere, analiză, verificare sau luare de decizii); 2) partajarea lucrului pentru fiecare lucrător în domeniul contabil și financiar, în funcție de zona de responsabilitate, potrivit funcției ocupate în direcție; 3) preluarea automata (nu ulterior) în balanțele analitice și sintetice de ansamblu ale universității a balanțelor care se întocmesc distinct pe proiecte, așa cum cer reglementările în domeniu; 4) eliminarea completă a unor situații când rulajele și soldurile unor conturi analitice nu se regăsesc întocmai în rulajele și soldurile unor conturi sintetice.

O problemă stringentă și acută ivită în ultima lună a anului 2019, coroborată cu o alta declanșată din martie 2020, se referă la scăderea îngrijorătoare a încasărilor din taxe de studii de la studenți și masteranzi și retragerii de la studii a unora dintre aceștia, ca urmare a două cauze: a) declanșarea scandalului generat de cercetarea faptelor presupuse a fi fost comise de fostul prorector (și în prezent aflat în cercetări la DIICOT), care a afectat și afectează foarte mult imaginea publică și universitară a instituției noastre; b) declanșarea pandemiei de coronavirus în țară și în București, însoțită de o criză economică în curs de amplificare, ca urmare a interzicerii activităților în grup (inclusiv a celor didactice universitare).

Noi concluzionăm că deși în fiecare compartiment din universitate numărul de personal este la minimum necesar (în unele compartimente s-a ajuns chiar și sub minimum necesar, inclusiv la contabilitate), prin procedura de control instituită și practică se asigură în condițiuni acceptabile dezideratul ca activitățile să se desfășoare în toate structurile universității, potrivit obiectului său de activitate, o bună funcționare a entității ca un tot unitar, o protecție corespunzătoare a activelor, o delegare și suplinire acceptabilă de sarcini în cazul absenței temporare a unora din angajați, un control relativ eficient pe întregul lanț decizional. Deoarece personalul de la direcția economică dar și de la celelalte structuri (pe partea economică) este relativ la minimum necesar sau chiar sub acest minim, controlul periodic al tranzacțiilor și înregistrărilor îl face rectorul, consiliul de administrație, directorul economic, auditorul extern și auditorul intern. Revederea și îmbunătățirea unor aspecte ale procedurilor de control intern alături de sporirea responsabilității fiecărei persoane pentru un autocontrol foarte serios și temeinic, vor putea reduce semnificativ riscurile identificate de managementul universității și menționate mai sus în raport.

6.6. Fiabilitatea sistemului informatic financiar - contabil, organizarea și efectuarea arhivării documentelor financiar-contabile

UNIVERSITATEA SPIRU HARET utilizează un program informatic de contabilitate denumit FCRET.EXE, care deține licență și este actualizat periodic ca urmare a modificărilor legislative și fiscale ce au loc frecvent, însă mai are destule lacune care ar impune continuarea căutărilor pe piața de profil, pentru a achiziționa un program informatic mai performant, mai modern, mai ușor actualizabil cu legislația în continuă modificare, mai operativ în a furniza informații mai aproape de nevoile curente de luare a diferitelor decizii cu conotație economică.

Programul actual de contabilitate corespunde exigențelor minimale ale reglementărilor contabile privind introducerea, prelucrarea datelor, editarea tuturor documentelor cerute și arhivarea datelor contabile, dar lasă deschisă posibilitatea prospectării pieței de profil pentru achiziționarea unui alt program mai performant.

Documentele contabile pentru anul 2019 au fost listate, semnate și arhivate conform reglementărilor în vigoare.

7. Recomandările auditorului intern

Drept recomandări auditorul intern a avut în vedere următoarele:

- 1) Continuarea căutărilor pentru achiziționarea unui program informatic mai performant, mai modern, mai actualizabil cu legislația în continuă modificare, care să separe cu cât mai multă precizie activele, veniturile și cheltuielile legate de activitatea fără scop patrimonial de activitatea economică, mai operativ în a furniza informații mai aproape de timpul real, așa cum impune activitatea managerială curentă, în condițiile în care este de așteptat ca numărul personalului din structurile contabile sau care gestionează importante valori sau resurse să se reducă în continuare, sub impactul crizei economice în plină derulare și al schimbărilor educaționale care vor urma;
- 2) Gestionarea cu și mai multă atenție în procesul contabil a fiecărui cont analitic, a operațiunilor complexe legate de achiziții și scădere din gestiune a activelor imobilizate, de gestionarea proiectelor cu finanțare europeană, urmărire cu rigoare a constituirii obligațiilor și achitarea obligațiilor privind impozitele și taxele, precum și relațiile economice cu entitățile cu care universitatea este legată prin reglementări statutare și asociative, cu verificarea suplimentară a acestor operațiuni de către persoanele situate pe un nivel imediat superior ierarhic din structura financiar-contabilă, pentru a evita operațiuni sau înregistrări care să conducă la solduri nefirești la unele din acestea sau chiar la unele conturi sintetice, care să fie cazul să fie corectate la final de an și nu atunci când ele se produc;
- 3) Crearea de urgență a spațiului privat pentru relațiile fiscale cu ANAF-ul și statornicirea practicii de a solicita frecvent (poate chiar lunar) de la ANAF și de la DITL sector 3 a fișei sintetice pe plătitor și a situației taxelor locale (pe terenuri, clădiri, autovehicule, etc.), pentru a clarifica ori de câte ori este cazul, orice neconcordanțe între fisc și universitate în ceea ce privește crearea obligațiilor fiscale, achitarea lor, generarea unor penalități și dobânzi pentru întârzierii și altele; să se evite pe cât este posibil practica depunerii declarațiilor rectificative și corectarea diferitelor erori mici care apar în unele declarații, pentru a nu se mai repeta la următoarele, chiar dacă acestea nu sunt erori de validare (cum au fost cazuri la D112); trebuie analizat de către Consiliul de Administrație al Universității, în contextul noilor reglementări și facilități guvernamentale adoptate din cauza pandemiei de coronavirus, dacă este cazul să se solicite amânarea plății unor impozite sau taxe pe care universitatea va continua să le datoreze bugetelor centrale și locale pentru activitatea ce o va mai desfășura și pentru active impozabile pe care le deține (clădiri, terenuri, mijloace de transporturi și altele);
- 4) Consiliul de Administrație al universității, împreună cu toți factorii responsabili și cu structura financiar-contabilă, să realizeze în perioada imediat următoare un studiu cu privire la impactul pandemiei de coronavirus și a crizei economice însoțitoare, asupra evoluției viitoare a universității și, îndeosebi, asupra cifrei de scolarizare, a specializărilor care vor mai fi viabile, a taxelor de studii, a posibilităților de a mai accesa proiecte europene (din atâtea care vor mai rămâne viabile și în implementare), a necesarului de cadre didactice și personal administrativ, prin reconfigurarea din temelii a unui nou buget de venituri și cheltuieli, pentru a se putea lua deciziile juste ce se impun în noul context economic-social, fără a afecta major situația universității, a resurselor și personalului pe care le deține.

8. Adresabilitatea și utilitatea raportului de audit intern

- Acest raport de audit intern se adresează managementului universității, reprezentat de consiliul de administrație și rectorul universității;
- Se comunică managementului, direcției contabile și directorului economic al universității;
- Poate fi utilizat de terțe persoane (organelor de control fiscal, auditorului financiar extern, altor entități de interes public externe abilitate prin lege să efectueze controale financiare sau să solicite informații despre auditul intern la entități de interes public, cum este universitatea – CAFR sau AAIR) numai cu acordul conducerii universității;
- Orice alte elemente de publicitate și utilizare a acestui raport de audit intern trebuie convenite cu entitatea auditată (**UNIVERSITATEA SPIRU HARET**).

9. Aspecte legate de informații

- Menționăm că ni s-a permis accesul neîngrădit la toate datele și informațiile care ne-au fost necesare desfășurării acestei misiuni de audit;
- Am respectat procedurile convenite reciproc cu privire la modul de primire, prelucrare, arhivare și securizare a datelor și informațiilor legate de această misiune, inclusiv restricționarea accesului la date a altor persoane, dacă a fost cazul;
- Nu a fost cazul să utilizăm servicii externe de profil, în această misiune;
- Opinia exprimată de auditorul intern este de Nivelul 1 – Funcțional potrivit căruia:**
 - riscurile identificate sunt relativ mici, acceptabile și nu necesită măsuri de control deosebite pe linia întocmirii și raportării situațiilor financiare pe anul 2019;
 - sistemul de control intern și financiar este implementat și a ajutat la întocmirea situațiilor financiare pe anul 2019 care să reflecte fidel poziția și performanțele universității;
 - sunt elaborate proceduri adecvate, care pot preveni materializarea riscurilor pe zona comiterii unor erori în procesul întocmirii și raportării situațiilor financiare pe anul 2019;
 - există un grad mare de acoperire a tuturor proceselor și activităților universității legate de întocmirea și raportarea situațiilor financiare pe anul 2019, prin cadrul legislativ – normativ și procedural existent;
 - nu au fost constatate deficiențe semnificative la nivelul structurii auditate în procesul de întocmirea și raportare a situațiilor financiare pe anul 2019, iar cele care au fost semnalate au fost rezolvate pe parcursul misiunii.

Conducătorul misiunii de audit intern

Auditor financiar

NICA DUMITRU

